

VEILEDER

2024

Registreringsveileder personskade (felles minimum datasett – FMDS)

Norsk pasientregister

Veileder

Registreringsveileder personskade (felles minimum datasett – FMDS)

Norsk pasientregister

Forfattere

Johan Lund

Inggard Lereim

Morten Støver

Inger Dahlstrøm

Eva Håndlykken

Utgitt av Folkehelseinstituttet

Område for helsedata og digitalisering

Avdeling for registerkvalitet

juli 2024

Tittel:

Registreringsveileder personskade (felles minimum datasett – FMDS)

Forfattere:

Johan Lund

Inggard Lereim

Morten Støver

Inger Dahlstrøm

Eva Håndlykken

Publikasjonstype:

Veileder

Bestilling:

Rapporten kan lastes ned som PDF på Folkehelseinstituttets nettsider: www.fhi.no

ISBN elektronisk utgave:

978-82-8406-432-1

Innhold

Innhold	3
Forord	4
1 Innledning	5
1.1 Bakgrunn	5
2 FMDS	6
2.1 Hvilke skader skal registreres i FMDS?	6
2.2 Hvilke skader skal <i>IKKE</i> registreres?	6
3 Dataelementer FMDS	7
3.1 Skadetidspunkt	7
3.2 Kontaktårsak skade	7
3.2.1 Kodeverdier - Kontaktårsak skade	7
3.3 Aktivitet ved skadetidspunkt	8
3.3.1 Kodeverdier - Aktivitet ved skadetidspunkt	8
3.4 Skadested	10
3.4.1 Kodeverdier - Skadested	10
3.5 Skademekanisme	12
3.5.1 Kodeverdier - Skademekanisme	12
3.6 Alvorlighetsgrad skade	13
3.6.1 Kodeverdier - Alvorlighetsgrad skade	14
3.7 Fremkomstmiddel	15
3.7.1 Kodeverdier - Fremkomstmiddel	15
3.8 Arbeidsgivers bransje (næring)	16
3.8.1 Kodeverdier - Arbeidsgivers bransje	16
3.9 Skadekommune	18
3.10 Skadebydel	19
3.11 X- og Y-koordinat	19

Forord

Formålet med registreringsveilederen er å sikre riktig registrering av FMDS. Registreringsveilederen er basert på den informasjonsmodell som ligger til grunn for format og innhold det skal rapporteres på til NPR. Ved viktige endringer blir også registreringsveilederen oppdatert.

Målgruppe er personell ved:

- Akuttmottak og alle enheter ved somatiske sykehus som mottar skadede pasienter
- Kommunale legevakter som av Helse- og omsorgsdepartementet er pålagt rapportering av personskadedata

1 Innledning

1.1 Bakgrunn

Ulykker er et stort folkehelseproblem og medfører et stort antall skader og dødsfall. Omtrent ti prosent av alle senger ved norske sykehus belegges til enhver tid av pasienter som behandles etter ulykker. Et av NPRs formål er å "bidra til kunnskap som grunnlag for forebygging av ulykker og skader" (§ 1-2). Ved å inkludere opplysninger om ulykker og skader i NPR kan det etableres en skadestatistikk som gir grunnlag for nasjonal monitorering, og iverksetting av forebyggende tiltak overfor definerte problemstillinger eller målgrupper. Skadedata i et personidentifiserbart NPR gir også muligheter for å se opplysninger om skader i sammenheng med påfølgende behandlingsforløp i spesialisthelsetjenesten (jf. NPR-forskriften § 1-7).

Med ikrafttredelsen av *Norsk pasientregisterforskriften* 15.4.2009 ble Norsk pasientregister (NPR) et sentralt, personidentifiserbart helseregister under Lov om helseregistre. Forskriften gir somatiske sykehus hjemmel og plikt til registrering av opplysninger om skader og ulykker uten samtykke, og rapportering av disse til NPR. Forskriften gir også de legevakter som pålegges dette av HOD, den samme hjemmel og plikt til å rapportere til NPR.

Registreringsveilederen ble første gang publisert i 2011 og det er gjort endringer i 2016 og 2021. Det er planlagt en større gjennomgang av alvorlighetsgrad i 2024.

Informasjon om krav til rapportering, hva som skal registreres og frister for rapportering ligger på våre hjemmesider.

Ta kontakt ved problemstillinger rundt registrering, innspill til innholdet i FMDS mm. Epostadresse finner du på våre nettsider.

2 FMDS

2.1 Hvilke skader skal registreres i FMDS?

Felles minimum datasett, FMDS, skal registreres for alle nye skader.

En skade forstås i denne sammenheng som:

- En akutt eller plutselig påvirkning mot kroppen av fysiske agens, som mekanisk energi, varme, elektrisitet, kjemikalier og stråling, og i en mengde eller størrelse som overstiger den menneskelige organismens toleransenivå
- Et plutselig fravær av nødvendige agens som oksygen eller varme (som ved drukning og forfrysning)

Det er det enkelte behandlingssteds ansvar å sikre at FMDS registreres for:

- alle nye skader som er kommet inn med hastegrad akutt (uten opphold eller innen 24 timer), og hvor
- hoveddiagnosekode er å finne i ICD-10 kapittel XIX, kodene S00-T78

Én ny personskade registreres og rapporteres som ett tilfelle. Dersom pasienten har flere konsultasjoner knyttet til samme skade, registreres kun den første i FMDS.

Skader som registreres med FMDS skal ikke registreres med årsakskoder etter ICD-10. I Kodeveiledning fra e-helse kan man lese i kapittel 4.2.5. Årsakskoding:

«Årsaker til ulykker og skader som skal registreres med felles minimum datasett (FMDS) og meldes til NPR, skal fra 2016 bare skal meldes ved hjelp av FMDS, i henhold til NPRforskriftens § 1-7. Det er ikke lenger krav om at årsakskodene fra ICD-10 kapittel XX, kategoriene V0n til og med Y3n, skal registreres så lenge man kan benytte FMDS.»

Kommentar: Selv om det ikke er noe skarpt vitenskapelig skille mellom sykdom og skade, oppstår skaden nesten umiddelbart etter kontakt med den påvirkende faktoren.

2.2 Hvilke skader skal *IKKE* registreres?

- Skade på pasient som oppstår under behandling i spesialisthelsetjenestens lokaler. Disse registreres og rapporteres på vanlig måte til NPR og registreres i sykehusets registreringssystem for slike hendelser.
- Tilstander som er bivirkninger av medikamenter, her brukes oftest koden Y4n
Terapeutiske legemidler eller biologiske substanser i terapeutiske doser som årsak til bivirkning eller annen uønsket virkning og om mulig ATC-kode som tilleggskoder for å beskrive årsaken nærmere.
- Tilstander som er andre typer behandlingskomplikasjoner enn medikamentbivirkninger, her legges også en kode fra kapittel XX til for å angi årsaken under primærbehandlingen for komplikasjonen.
- Y85-Y89 Sekvele og følgetilstand etter skade og annen ytre årsak til sykdom eller død inneholder koder for årsaker til følgetilstander, disse Y-kodene brukes som tilleggskoder på samme måte som over.

3 Dataelementer FMDS

Følgende dataelementer i FMDS skal registreres ved alle typer personskaade. For hvert dataelement er det angitt hvilken verdi elementet kan ha – enten ved henvisning til kapittel der kodeverdiene er listet opp, eller ved angivelse av verdier direkte.

3.1 Skadetidspunkt

Angir dato og tidspunkt skaden oppsto. Tidspunkt angis med dato og klokkeslett. Det forventes ikke angitt med eksakt tidspunkt, men ut fra den informasjonen som er tilgjengelig.

3.2 Kontaktårsak skade

Angir om skade skyldes vold, ulykke, etc.

3.2.1 Kodeverdier - Kontaktårsak skade

Kode	Kodetekst (på skjerm)	Forklaring
1	Ulykkesskade	<p>En ulykke er en ufrivillig hendelse, forårsaket av en hurtigvirkende kraft eller påvirkning, som kan ytre seg i en skade på kroppen. Her brukes ulykkesbegrepet i videste forstand slik at også det følgende kommer inn under begrepet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Akutt fysisk overbelastning (eksponering mindre enn 48 timer), f.eks. forløftning, forvridding, trå feil, akutt utmattelse, kollaps osv. • Forgiftning som følge av kortvarig eksponisjon (mindre enn 48 timer), og som har sammenheng med omstendighetene omkring ulykken, f.eks. brudd på rør, beholder, ventil osv. Forgiftning ved at man ved et uhell spiser en giftig plante, barn får tak i medisin. • Angrep og skader påført av dyr og insekt. • Overeksponering av naturlig varme, kulde, lys og stråling, f.eks. solforbrenning, hetslag og forfrysning (eksponering mindre enn 48 timer).
2	Villet egenskade	Selvpåført skade er villet egenskade som selvmordsforsøk, selvmord, villet forgiftning, villet overdose av alkohol, narkotika, tabletter eller annen villet egenskade.
3	Vold, overfall	Vold er slagsmål, håndgemeng, mishandling, mord, drap og drapsforsøk. Vold inkluderer også slagsmål mellom barn. Her kan det være vanskelig å sette grenser, og i tvilstilfeller skal skade som følge av

		voldsom lek registreres som ulykke og ikke som vold.
8	Skade etter lovhjemlet inngripen, krigshandling.	Skader som oppstår i sammenstøt med politi, ordensmakt.
9	Ukjent kontaktårsak	

3.3 Aktivitet ved skadetidspunkt

Angir den skadedes hovedaktivitet i skadeøyeblikket, eller den type situasjon den skadede var i.

Registreres ikke dersom kodeverdi for Kontaktårsak skade = 2 - Villet egenskade.

3.3.1 Kodeverdier - Aktivitet ved skadetidspunkt

Kode	Kodetekst (på skjerm)	Forklaring
1	Inntektsgivende arbeid	<p>Lønnet arbeid: enhver aktivitet man får lønn/godtgjørelse for, i form av penger eller naturalytelser (for eksempel kost og losji). Det gjelder i et ansettelsesforhold eller som selvstendig næringsdrivende, også i jordbruk, skogbruk og fiske på eget bruk. Vedkommende kan være i et hovedyrke eller i et biyrke. Dette gjelder også på andre steder enn vedkommendes faste arbeidsplass, f.eks. på en midlertidig arbeidsplass, hjemmekontor, ved transportoppdrag, på tjenestereise, i styreverv, møter osv.</p> <p>Omsorgsarbeid i eget hjem mot godtgjørelse fra kommune (f.eks. støttekontakt, fosterforeldre) regnes som lønnet arbeid. Barn og ungdom som arbeider i et avtalt arbeidsforhold (for eksempel avisbud) regnes å ha lønnet arbeid. Også en lærling har lønnet arbeid. Arbeid i det militære forsvar som ansatt eller vernepliktig regnes som lønnet arbeid. Fysisk trening i løpet av arbeidstiden i politiet, brannvesenet eller i militæret regnes som lønnet arbeid. Dette gjelder også for oljearbeidere på plattformer når de utøver fysisk aktivitet i tilknytning til arbeidet. Fysisk aktivitet i fritid regnes ikke som lønnet arbeid, som f.eks. en ansatt som driver fysisk aktivitet i fritiden på en kontinentalsokkelinstallasjon.</p> <p>Profesjonell idrett regnes som lønnet arbeid. Skader som skjer under måltider og andre pauser i arbeidstiden regnes som skader i lønnet arbeid.</p> <p>Personer som i kortere eller lengre perioder hjelper til i et arbeidsforhold, f.eks. i familiebedrifter som gårdsbruk, butikk o.l., og som ikke nødvendigvis får lønn for arbeidet, regnes for å være i lønnet arbeid. Det er arbeidstypen som er det viktigste i disse tilfellene, og ikke hvorvidt personen har inntekt eller ikke.</p>

3	Utdanning (også i barnehage og SFO)	<ul style="list-style-type: none"> • heldagsundervisning eller deltidsundervisning på skole eller utdanningsinstitusjon • opphold i barnehage, SFO (skolefritidsordning) • skoleturer i skog og mark, leirskole og lignende som ikke er sport, idrett, mosjon i utdanning (4) • hjemmearbeid og studier i tilknytning til undervisning • måltider på utdannings- og opplæringssted • pauser og lek i løpet av skole- eller utdanningstiden <p>Eksklusiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> • møte eller foredrag med uspesifisert innhold eller kursvirksomhet generelt (8) • militærtjeneste (1) • på vei til og fra utdanningssted, barnehage (8)
4	Sport, idrett og mosjon i utdanning	Gymnastikk, idrett, sport, trening og mosjon i løpet av skole- eller utdanningstid, skolekonkurranse.
5	Sport, idrett og mosjon i fritid	<p>Planlagt eller systematisert fysisk aktivitet, konkurranser, barns mer målrettede aktiviteter enn under lek, og som er organisert eller konkurranseorientert, som slalåmkjøring, fotballtrening o.l.</p> <p>Eksklusiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sjakk- eller bridgeturneringer, barns lek med sportsutstyr (8) • turer i skog og mark (7) • idrett, trening i arbeidstid eller som profesjonell f.eks. politietaten, brannvesenet og militæret (1)
7	Friluftsliv, jakt og fiske i fritid	<p>Turer i skog og mark og på vann, bærtur og fisketur. Å skille mellom idrett sport og trening på den ene siden og lek og friluftsliv på den annen side er ikke alltid enkelt. En mulig indikator på en treningstur kan være at det skiftes til sports- eller treningstøy, og at den har til hensikt å fremme ferdighet, styrkekondisjonen og/eller bedre helsen.</p> <p>Eksklusiv:</p> <p>Sport, idretts og mosjonsaktiviteter i friluftsområde (4 eller 5)</p>
8	Annen aktivitet, som lek, hobby, hus- og hagearbeid etc	<p>På reise i fritiden, til eller fra arbeid, utdanning og sportsaktiviteter. Vitalaktivitet som hygiene, måltider, hvile.</p> <p>Eksklusiv:</p> <p>Personer som i kortere eller lengre perioder hjelper til i et arbeidsforhold, f.eks. i familiebedrifter som gårdsbruk, butikk o.l., og som ikke nødvendigvis får lønn for arbeidet, regnes for å være i inntektsgivende arbeid (1). Det er arbeidstypen som er det viktigste i disse tilfellene, og ikke hvorvidt personen har inntekt eller ikke.</p>
9	Ukjent aktivitet	

3.4 Skadested

Skadestedet er det stedet hvor skadehendelsen oppsto eller startet.

Eksempel: Hvis en bil kjører utfor veien og havner i en elv er veien å betrakte som skadestedet.

3.4.1 Kodeverdier - Skadested

Kode	Kodetekst (på skjerm)	Forklaring
V1	Vei, gate, fortau, gang/sykkelvei – trafikkulykke , dvs. kjøretøy i bevegelse var innblandet, (også sykkelvelt).	<p>Ved bruk av kode "V1" skal også Fremkomstmiddel registreres.</p> <p>Gate, vei som er åpen for alminnelig ferdsel, også i trikk.</p> <p>Eksklusiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> • I vogn på skinner for tog, T-bane (A) • Traktorvei, turvei i friluftsområde (N) • Privat avkjørsel til bolig (B2) • Gårdsvei (G)
V2	Vei, gate, fortau, gang/sykkelvei – ikke trafikkulykke	<p>Gate, vei som er åpen for alminnelig ferdsel, også i trikk.</p> <p>Eksklusiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> • I vogn på skinner for tog, T-bane (A) • Traktorvei, turvei i friluftsområde (N) • Privat avkjørsel til bolig (B2) • Gårdsvei (G)
B1	Bolig, inne	<p>Bolig, fritidshus, hytte, vernet bolig for enkelthusholdninger, trapp inne.</p> <p>Eksklusiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> • driftsbygninger som fjøs, låve (G) • midlertidig opphold i hotell (A) • bygning under oppføring (A) • fellesboform for pleie og omsorg (I)
B2	Bolig ute	<p>Utvendige bygningsdeler som utvendig trapp, altan, tak, stillas, stige. Innkjørsel, gårds plass, uthus, hage, boligområde med gangareal.</p> <p>Eksklusiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lekeplass, trampoline i boligområde og i hage (H) • Gate, vei i boligområde åpen for alminnelig trafikk (V1 eller V2)

G	Jordbruksbedrift, skogbruk	<p>Ved bruk av kode "G" skal også Fremkomstmiddel registreres.</p> <p>Gårdstun, driftsbygninger, dyrket mark, gårdsvei, gartneri, område for reindrift.</p> <p>Eksklusiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bolig inne (B1) • Bolig ute (B2) • Hage (B2) • Utmark (N)
I	Institusjon, sykehus, syke-, aldershjem	Fritidshjem, ungdomsklubb, døgninstitusjoner for barn og unge, sykehus og helseinstitusjon, kaserne, fengsel, offentlig tilgjengelig kontor, foreningslokale, museum, kirke.
H	Lekeplass	Opparbeidet lekeplass på skole, SFO, barnehage, park, boligområde, hage (inkl trampoline), byggelekeplass
S	Skole, barnehage, SFO	<p>SFO: skolefritidsordning. Høyskole, universitet, skolegård og familiebarnehage.</p> <p>Eksklusiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lekeplass i skole, barnehage, SFO (H) • Gymnastikksal, idrettsanlegg, svømmeanlegg på skole, universitet (P)
P	Sport-, idrettsområde (også på skole/ universitet)	<p>Ved bruk av kode "P" skal også Fremkomstmiddel registreres.</p> <p>Idrettsanlegg inne og ute med bygninger og tribuner, ballbane, golf- og tennisbane, svømmehall, slalåmbakke og lysløype.</p> <p>Eksklusiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Preparerte løyper i skog og mark som ikke er lysløyper (N), • Svømmebasseng, tennisbane i privat bolig/hage (B1 eller B2).

N	Fri natur, utmark, hav, sjø og vann	<p>Ved bruk av kode "N" skal også Fremkomstmiddel registreres.</p> <p>Utmark, skog, fjellområde, sti, turvei, preparerte skiløyper, campingplass, militært øvingsområde, brygge, sjøhus, strand, fartøy til vanns og til kai, oljeplattformer.</p> <p>Eksklusiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lysløype, bearbeidete idrettsanlegg (P) • Dyrket mark (G) • Offentlig brygge (A) • Hytte (B1 eller B2)
A	Annet skadested	Transportområde som stasjon, flyplass, i vogn på skinner (tog, t-bane), parkeringsplass, bensinstasjon. Produksjonsområde som verksted, gruve og anlegg. Butikk, hotell, restaurant, park og fornøyelsesområde.
U	Ukjent skadested	

3.5 Skademekanisme

Angir det som skjedde i selve skadeøyeblikket, den aktivitet, kontakt eller påvirkning som medførte at skaden oppstod.

3.5.1 Kodeverdier - Skademekanisme

Kode	Kodetekst (på skjerm)	Forklaring
F1	Fall fra høyde også i/fra trapp	Fall fra høyere til lavere plan.
F2	Fall fra egen høyde	Fall på bakke, gulv, på ski, skøyter osv. Eksklusiv: Vrikke ankel uten fall (O)
P	Sammenstøt, påkjørsel	Slag og støt i/fra kjørende transportmiddel, sammenstøt med personer, dyr, slag, spark av menneske, dyr.
C	Klemt, fanget, knust	Klemt i dør, klemt fast eller fanget i noe (f.eks. maskiner), knust, overkjørt.
B	Kutt (ikke fall), bitt (ikke giftig), stikk, skutt	Klippet, skåret, saget, revet, hugget, stukket, annen inntrengning (prosjektil, flis, partikkel). Dyrebitt, klort, insektsstikk. Eksklusiv: Bitt, stikk av giftig dyr, plante (A)
D	Kvelning, drukning	Kvelning pga. luftmangel, blokkering av luftvei, begravd av snø, jord, korn etc., druknet, nærdruknet.

Kode	Kodetekst (på skjerm)	Forklaring
G	Åpen ild, flamme, røyk	Eksklusiv: forbrenning av varm væske eller overflate (A)
O	Akutt overbelastning	Akutt overbelastning av kropp/kroppsdeler, strekning, vridning pga. egen voldsom bevegelse eller anstrengende stilling. Eksklusiv: Langvarig overbelastning mer enn 48 timer
A	Annen skademekanisme	Forgiftning, etsning, fremmedlegeme, forbrenning av varm væske og overflate, elektrisitet, stråling, støy, vibrasjon, naturkrefter og giftig dyr/plante
U	Ukjent skademekanisme	

3.6 Alvorlighetsgrad skade

Alvorlighetsgrad skade forteller i grove trekk hvor alvorlig pasienten er skadet, for enkelhets skyld klassifisert ut fra trussel mot livets bestående.

Inndelingen er basert på en internasjonal klassifisering: Abbreviated Injury Scale (AIS).

Klassifisering av skader er omtalt i en egen manual, AIS-manualen.

Skaders alvorlighet i AIS

For koding av skader basert på AIS er det viktig å være klar over følgende, i prioritert rekkefølge:

1. Det er den anatomiske skaden man klassifiserer, ikke den anatomiske skaden i kombinasjon med behandlingsresultat. For å illustrere hva som menes, så kan eksemplet skade av tarm brukes; En skade av tarm klassifiseres som moderat alvorlig (AIS 2) dersom skaden er partiell gjennomgående av <50% av sirkumferensen og ikke innebærer perforasjon. Dersom en slik skade medfører senere lekkasje av tarminnhold og pasienten får sepsis og i verste fall dør, så er det behandlingen som har sviktet. Skaden klassifiseres som moderat alvorlig (AIS 2) uavhengig av behandlingsresultat.
2. Man skal klassifisere «konservativt». Det vil si at der man mangler objektive fakta i form av dokumentasjon på anatomisk skade, klassifiseres ikke skaden basert på mistanke om en anatomisk skade, kun på det man faktisk har av objektive påvist skade.
3. I tillegg, dersom man er usikker og har valget mellom to skadegrader for en skade, skal man alltid velge den mildeste skadegraden.
4. Man skal aldri oppgradere en skade bare fordi pasienten er operert. Man skal vurdere den anatomiske skaden.
5. Man skal aldri oppgradere en skade fordi pasienten har et komplisert og langvarig sykehusopphold. Det langvarige sykehusoppholdet kan ofte skyldes komplikasjoner som ikke skal tas med i vurderingen. Man skal bare vurdere den anatomiske skaden.

3.6.1 Kodeverdier - Alvorlighetsgrad skade

Kode	Kodetekst (på skjerm)	Forklaring
1	Liten skade (AIS 1)	<ul style="list-style-type: none"> • Overfladiske skader på øyet og dets omgivelser • Tannskader • Hodeskade uten bevisstløshet • Dislokasjon, forstuvning og forstrekning i ekstremitetene, brudd i fingre og tær • Mindre kutt og kontusjoner • Brannskader med 1. grads forbrenning alle aldre. 2. og 3. grads forbrenninger < 10 % av kroppsoverflaten. Unntak for barn < 5 år, som kategoriseres som moderat skade • Forgiftning uten behandling, eksklusive infeksjose gastroenteritter
2	Moderat skade (AIS 2)	<ul style="list-style-type: none"> • Omfattende øyeskader • Hodeskade med kortvarig bevissthetstap • Ukompliserte (lukkede) brudd i: <ul style="list-style-type: none"> ○ Ansikt ○ Virvelsøylen ○ Bekkenringen (stabil) ○ Overarm ○ Underarm ○ Legg ○ Ankel • Inntil to ribbeinsbrudd og/eller brudd i brystbein • Mindre pneumothorax • Mindre skader på tarm, milt, lever, øvrige buk- og kjønnsorganer • Kutt > 10 cm lengde • Brannskader, 2. og 3. grads forbrenning 10-19 % av kroppen. Unntak barn < 5 år som kategoriseres som alvorlig, AIS 3+ • Forgiftning med bevisstløshet, reaksjon på smerte
3	Alvorlig skade (AIS 3+)	<ul style="list-style-type: none"> • Omfattende brudd i ansiktsskjelett (Le Fort eller Panfaciale frakturer) • Kraniebrudd med impresjon, eller brudd i skallebasis • Intrakraniell blødning, kontusjon, ødem (CT-/MR-verifisert) • Skade av virvelsøylen med alle typer nevrologiske utfall (sensorisk og motorisk) • Tre eller flere ribbeinsbrudd • Skade av viktige organer i brysthulen (hjerne, lunge, bronkier, trachea, øsofagus) • Hemothorax • Større pneumotorax • Større skader på tarm eller øvrige bukorganer • Ustabil bekkenfraktur • Brudd i lårhals eller lårben • Åpnet brudd i ekstremiteter

Kode	Kodetekst (på skjerm)	Forklaring
		Unntak: <ul style="list-style-type: none"> ○ Åpne brudd på fingre og tær (kategoriseres som AIS 1) ○ Åpne brudd i kneskål, og enkle brudd i skaft på over- og underarm samt enkle brudd på fibula (AIS 2) <ul style="list-style-type: none"> • Større karskader proksimalt for albue eller kne • Amputasjon proksimalt for håndledd eller ankel • Alvorlige hud- og bløtdelsskader, inklusive degloveringsskader (hud og underhud revet løs fra underliggende fascie) • Brannskader med 2. og 3. grads forbrenning <ul style="list-style-type: none"> ○ ≥ 20 % av kroppsoverflaten ○ ≥ 10 % av kroppsoverflaten hos barn < 5 år • Forgiftning med dyp bevisstløshet, ingen reaksjon på smertestimulering • Asfyksiskader (henging, kvelning, drukning, fremmedlegeme) • Alvorlig nedkjøling (< 32 °C)
9	Ukjent alvorlighetsgrad	

3.7 Fremkomstmiddel

Fremkomstmiddel skal alltid registreres når noen av følgende koder registreres på skadested (kap. 3.4.1.):

- V1 – Vei, gate... der kjøretøy i bevegelse var innblandet (også sykkelvelt)
- N – Fri natur, utmark, hav, sjø eller vann
- P - Sport-, idrettsområde (også på skole/ universitet)
- G - Jordbruksbedrift, skogbruk

Det er den skadedes fremkomstmiddel som skal registreres.

Eksempel: Hvis en fotgjenger og en bil er involvert i en ulykke, registreres den skadede fotgjengeren med F - Til fots. Dersom bilføreren eller passasjeren i bilen skades, registreres fremkomstmiddelet med P - Personbil/Varebil.

3.7.1 Kodeverdier - Fremkomstmiddel

Når følgende koder for skadested brukes skal «Fremkomstmiddel» skal kode for «fremkomstmiddel» registreres.

- V1 - Vei, gate mv. der kjøretøy i bevegelse var innblandet (også sykkelvelt)
- N – Fri natur, utmark, hav, sjø og vann
- P - Sport-, idrettsområde (også på skole/ universitet)
- G - Jordbruksbedrift, skogbruk

Kode	Kodetekst	Skadested
F	Til fots	V1, N, P
S	Sykkel	V1, N, P
E	El-sykkel	V1, N, P
C	Sparkesykkel	V1, N, P
G	Elektrisk sparkesykkel	V1, N, P
M	Moped	V1, N, P
O	Motorsykkel	V1, N, P
P	Personbil/Varebil	V1
L	Lastebil	V1
B	Buss	V1
T	Trikk/tog/bane	V1
V	ATV «firhjuling»	V1, N, P
Q	Snøskuter	V1, N, P
K	Ski/snøbrett mv	V1, N, P
W	* Traktor / landbruksmaskin	V1, N, G
N	* Rullebrett / rulleskøyter / rulleski	V1, P
R	Vannskuter	N, P
D	Båt	N, P
G	* Hest	V1, N, P
A	Annet spesifisert	V1, N, P
U	Ukjent	V1, N, P

* Ny kode gjeldende fra 1.1.2025

3.8 Arbeidsgivers bransje (næring)

Angir bransje for den skadedes arbeidsgiver - anvendelse til nasjonal statistikk over alle arbeidsulykker med personskader.

Angis dersom aktivitet ved skadetidspunkt = 1 (Inntektsgivende arbeid)

3.8.1 Kodeverdier - Arbeidsgivers bransje

Arbeidsgivers bransje er basert på SSB sin «Standard for næringsgruppering» som man finner her: www.ssb.no/klass/klassifikasjoner/6

Den er en av de viktigste standardene i økonomisk statistikk og gjør det mulig å sammenlikne og analysere statistiske opplysninger både nasjonalt og internasjonalt og over tid.

Kode	Kodetekst (på skjerm)	Forklaring
1	Jordbruk, skogbruk og fiske	<p>Omfatter bruken av planteressursene og de animalske ressursene, inkludert aktiviteter i forbindelse med dyrking av vekster, husdyrhold og -avl, produksjon av tømmer og høsting/utnyttelse av andre planter, dyr og animalske produkter fra en gård eller fra naturen.</p> <p>Omfatter fiske, fangst og fiskeoppdrett.</p>
2	Industri	<p>Industriproduksjon omfatter fysisk eller kjemisk omdanning av materialer, stoffer eller deler til nye produkter, selv om dette ikke kan brukes som det eneste kriteriet for industriproduksjon, de omdannede materialene, stoffene eller deler av råmaterialer som stammer fra jordbruk, skogbruk, fiske, bergverksdrift eller fra annen industriproduksjon. Vesentlig omdanning eller renovering av produkter betraktes vanligvis som industriproduksjon. Enhetene innenfor industriproduksjon betegnes ofte som anlegg eller fabrikker og nytter typisk motordrevne maskiner og motordrevne håndverksmaskiner.</p>
3	Bygge- og anleggsvirksomhet	<p>Næringshovedområdet omfatter generell bygge- og anleggsvirksomhet og bygge- og anleggsvirksomhet som krever spesialisering. Den omfatter nybygging, reparasjoner, tilbygging og ombygging, oppføring av prefabrikkerte bygninger eller konstruksjoner på stedet, samt bygninger og konstruksjoner av mer midlertidig karakter.</p> <p>Generell bygge- og anleggsvirksomhet omfatter oppføring av boligbygninger, kontor- og forretningsbygninger, lager- og industribygninger, offentlige bygninger, driftsbygninger til jordbruket mv. eller anlegg som veier, bruer, tunneler, jernbaner, lufthavner, havner og andre vannprosjekter, vanningsystemer, kloakksystemer, industriallegg, rørledninger og kraftledninger, idrettsanlegg mv. Arbeidet kan utføres for egen regning eller på honorar- eller kontraktbasis. Deler av arbeidet og alt praktisk arbeid kan settes bort til underentreprenører. Enheter som har det overordnede ansvar for et byggeprosjekt er gruppert her.</p> <p>Næringshovedområdet omfatter også reparasjon og vedlikehold av bygninger og anlegg.</p> <p>Næringshovedområdet omfatter også utvikling av byggeprosjekter i forbindelse med bygge- og anleggsarbeider ved å samle de økonomiske, tekniske og fysiske midler som skal til for å gjennomføre byggeprosjektet for senere salg. Hvis disse aktivitetene ikke utføres for senere salg av byggeprosjektene, men derimot til eget bruk (f.eks. utleie av lokaler eller produksjonsvirksomhet) grupperes enhetene ikke her, men i henhold til driften, dvs. eiendomsdrift, type produksjonsvirksomhet osv.</p>

Kode	Kodetekst (på skjerm)	Forklaring
4	Transport og lagring	Næringshovedområdet omfatter passasjer- og godstransport (med eller uten ruteplan) med jernbane, rørtransport, veitransport, skipsfart eller luftfart og tjenester i tilknytning til dette som transportsentraler, godsterminaler, parkeringsanlegg og lagerdrift mv. Næringshovedområdet omfatter også utleie av transportutstyr med sjåfør eller operatør. Post- og kurervirksomhet er også inkludert.
5	Helse- og sosialtjenester	Omfatter helse- og sosialtjenester: en lang rekke aktiviteter fra helsetjenester utøvet av utdannede leger på sykehus og andre institusjoner med opphold som innebærer et visst omfang av pleie til sosialinstitusjoner uten pleie.
6	* Overnattings- og serveringsvirksomhet	Omfatter hotell, vandrerhjem, ferieboliger, campingplasser m.fl.
7	* Undervisning	Skoler og annen undervisning.
8	Annen bransje	Omfatter: <ul style="list-style-type: none"> • Bergverksdrift og utvinning (B) • Elektrisitets-, gass-, damp- og varmtvannforsyning (D) • Vannforsyning, avløps- og renovasjonsvirksomhet (E) • Varehandel, reparasjon av motorvogner (G) • Overnattings- og serveringsvirksomhet (I) • Informasjon og kommunikasjon (J) • Finansierings- og forsikringsvirksomhet (K) • Forretningsmessig virksomhet (N) • Offentlig administrasjon og forsvar (O) • Undervisning (P) • Kulturell virksomhet (R) • Annen tjenesteyting (S) • Lønnet arbeid i private husholdninger (T) • Internasjonale organisasjoner og organer (U)
9	Ukjent bransje	

* Ny kode gjeldende fra 1.1.2025

3.9 Skadekommune

Angivelse av kommunenummer for sted hvor skaden inntraff. Denne er påkrevd dersom Kontaktårsak skade har kode 1 - Ulykkesskade eller kode 3 - Vold, overfall.

For skader inntruffet i utlandet benyttes 2599. Dersom kommune er ukjent benyttes 9999. Havet uspesifisert: 2399.

3.10 Skadebydel

Den bydel (to siffer) der personskaden oppsto, dersom det er i Oslo, Bergen, Trondheim eller Stavanger.

Distriktskoder innenfor kommuner i henhold til SSBs koder for bydeler. Dersom bydel ikke er registrert, skal det ikke rapporteres kode for bydel. Dersom bydel er ukjent, skal kode 99 benyttes.

3.11 X- og Y-koordinat

Bør registreres dersom det er en veitrafikkskade (skadested V1) og man har GIS-system. Angir kartkoordinat. Registreres som UTM eller annen koordinat. Kodes med punktum (eks: 63.404882).

Utgitt av Folkehelseinstituttet
Juli 2024
Postboks 222 Skøyen
NO-0213 Oslo
Telefon: 21 07 70 00

Rapporten kan lastes ned gratis fra www.fhi.no